

Sivistystoimen osavuosisikatsaus 1-8/2023

3.2 Sivistystoimi

Sivistystoimessa on toisella kolmanneksella jatkettu Rantakankaan koulun oppilaiden siirtymistä yhteiskoululle. Valmisteluissa keskiössä ovat olleet henkilöstön sijoittuminen, luokkatilojen jako sekä koulukyytien tarkistaminen. Kesän aikana Itäkylässä oleva ryhmäperhepäiväkoti lopetti toimintansa ja tekninen osasto teki kesällä tarvittavat muutostyöt vuokratuissa tiloissa. Rantakankaan koulun kiinteistöjä käsitellään teknisessä valiokunnassa syksyn aikana; kyläyhdistykselle on annettu lupa käyttää liikuntasalia omaan käyttöön syksyn aikana ilman kunnan kiinteistöhuoltoa.

3.2.1 Hallinto

Hyvinvointivaliokunta on kokoontunut kaksi kertaa toisella vuosikolmanneksella. Valiokunta on mm. hyväksynyt lukiokoulutuksen arvioinnin (§ 30/14.6.2023) sekä valmistellut opetustoimen virkarakenteen muutokset sekä kirjaston henkilöstörakenteen edelleen kunnanhallituksen päätettäväksi (23.8.2023). Elokuun kokouksessa tiedoksi antona oli myös liikuntahalli Lappis-areenan käyttöönottokysely.

3.2.2 Perusopetus

Esi- ja perusopetuksessa syyslukukausi alkoi yhteiskoululla 256 oppilaan voimin, kun Itäkylästä tuli 28 oppilasta yhteiskoululle. Elokuun alussa perusopetuksen rehtori täsmäytti koulukuljetukset; nyt ne on saatu toimimaan hyvin. Kuljetusoppilaiden kasaantumista samoihin alkamis- ja päättymisajankohtiin tulee välttää lukujärjestyksissä koko lukuvuoden ajan. Opettajat ja koulunkäynninohjaajat on saatu rekrytoitua alkavalle lukuvuodelle. Koulukeskuksen opetustiloista on yhteiskoulun puolella kaikki käytössä; lukion puolella on kaksi opetustilaa, joissa on vain noin 10 tuntia viikossa, ja yksi opetustila on käyttämättömänä. Talousarvion tavoitteista Valmiustila muutoksiin on toteutunut kevään ja viimeistään elokuun aikana; Rantakankaan koulun siirtyminen on toteutunut suunnitelmallisesti ja hallitusti sekä oppilasennusteet on päivitetty. Syksyn tehtäviksi jää vielä tv-taidot sekä työtyytyväisyyskysely (kehityskeskustelut on pidetty kaikille kouluasteille jo kevätlukukaudella). Kouluterveyskyselyn tulokset tulevat 21.9.2023, kyselyyn ovat osallistuneet 4.-5. lk sekä 8.-9. lk oppilaat.

3.2.3 Peruskoulujen yhteinen toiminta

Kunnassa on lukuvuoden 2023-2024 jokapäiväinen valmistavan opetuksen ryhmä; siinä on tällä hetkellä 7 oppilasta ja lisää saattaa olla vielä syksyn aikana tulossa. Elokuussa hyvinvointialue palkkasi alueelle lisää psykiatrisia sairaanhoitajia eli psyykkareita. Tässä yhteydessä Lappajärvi sai palvelua toivotut 2 pv/viikko entisen 1 pv/viikko sijaan. Erityisopetusresurssi on arvioitu kevään 2023 aikana ja lukuvuoden 2023-2024 aikana käytettävä viimeinen perusopetuksen poikkeusoloavustus koronan takia käytetään yhden erityisopettajan lisäpalkkaukseen. Tämä toteuttaa myös talousarvion kirjattuja tavoitteita.

3.2.4 Lukio

Lukion opiskelijamäärä oli elokuussa 50 (tammikuussa 46). Lukiokoulutuksen arviointi tehtiin kevään aikana lukiolla ja se käsiteltiin kesäkuussa hyvinvointivaliokunnassa. Hyvinvointivaliokunta nosi omassa arvioinnissaan esille mm. Sen, että kokonaisuudessaan arvioinnin tulos oli hyvä, jatko-opintoihin sijoittumisesta olisi hyvä saada tietoa ja jatkossa seurataan opiskelijoiden omaa toiminnanohjausta. Lukiokoulutusta eli geolukiota esiteltiin elokuun alussa Unescon geopark –evaluaattoreille, jotka olivat vaikuttaneita kuulemastaan ja näkemästään. Alkavan lukuvuoden 2023-2024 lukuvuosisuunnitelmassa näkyy vahvasti myös kunnan talousarvion toiminnalliset tavoitteet eli kansainvälisen toiminnan aktivointi sekä hankkeet, SALA ja uutena 4L (Lisää laatua Lakeuden lukioihin).

3.2.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Härmänmaan musiikkiopistolta tuli kesäkuussa 2023 tasauslasku vuodelle 2022, mitä käsiteltiin hyvinvointivaliokunnan kokouksessa 23.8.2023. Musiikkiopiston kanssa on jatkettu keskustelua toiminnan laajuudesta ja taloudesta. Syyslukukausi on käynnistynyt hieman pienemmällä tuntimäärällä kuin kevätlukukausi 2023. Kunta oli mukana juhlistamassa 20-vuotista Jamia juhlaseminaarissa

elokuun lopulla.

3.2.6 Kirjasto

Kirjastossa työskentelee vakituisesti 1,6 henkilöä. Vuoden 2023 talousarvion tavoitteissa on henkilöstörakenteen päättäminen vuotta 2024 varten eläköitymisen takia. Kirjaston henkilöstörakennetta käsiteltiin 23.8.2023 kokouksessa ja kh:lle esitetään paluuta 2,0 htv:een siten, että kirjastonjohtaja toimii myös vapaa-aikatoimessa 20 % työpanoksella kulttuuripuolella. Asia etenee syksyn aikana. Samalla haettiin lupaa täyttää kirjastovirkailijan työsuhde toistaiseksi – edellinen on jäänyt eläkkeelle 1.8.2023 alkaen ja työsuhde on täytetty määräaikaisena 31.12.2023 asti. Kirjastolla järjestettiin elokuun lopulla erittäin onnistunut Harry Potter –ilta, johon osallistui arviolta noin 90 lasta ja heidän huoltajaansa. Ilta oli osa tänä vuonna loppuvaa Lukuseikkailu 2 –hanketta.

3.2.7 Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimella oli töissä kuusi työntekijää kesän 2023 aikana. Kesätyöntekijöistä kolme henkilöä vastasi Kotiseutumuseon, Onnintuvan sekä Kivitipun meteoriiinäyttelyistä. Kaksi työntekijöistä toimi liikunta-alueilla kentänhoidon apulaisena. Yksi työntekijä vastasi liikuntapalveluissa järjestettävistä liikuntakokonaisuuksista, kuten muun muassa uimakoulut ja erilaiset liikuntakurssit. Vapaa-aikatoimi jakoi kesä- ja syyskauden 2023 ulkokenttien vuorot sekä julisti haettavaksi vuoden 2023–2024 liikunta- ja harrastetilavuorot. Vapaa-aikatoimi toteutti liikuntahallin käyttöönotto arviointi –kyselyn kesän 2023 aikana. Kyselyn tulokset sekä kehittämisehdotukset on raportoitu elokuun hyvinvointivaliokunnan kokouksessa.

Kuntosalipalveluissa asiakkaana on tällä hetkellä 120 kotitaloutta. Tilojen keskimääräinen yksittäiskävijämäärä on 530 hlö / kk, määrään ei ole laskettu mukaan ryhmäkäyttäjiä. Kuntosalitoiminnan ensimmäinen laskutus on toteutettu, vuoden arvioidut käyttömaksutulot kasvavat tänä vuonna yli 10 000 euroon. Liikuntahallin käyttöaste on vuoden 2023 varausten osalta tavoitteen mukainen. Liikuntahallin syyskauden laskutus toteutetaan joulukuussa. Liikuntahallin yksittäisvarauksien myyntitulot tunnuslukujen perusteella on vuodessa noin 4 000 € ja vuosikäyttäjien osalta noin 20 000 €. Liikuntapalveluilla on vuoden 2023 aikana ollut käytössä nuorille suunnattu liikkumisen nuorisosetelietu, jonka kautta kunta tarjoaa nuorille käyttöön ilmaisesti kuntosali sekä liikuntahallipalvelut. Setelin käyttöaste tullaan raportoimaan Liikkuva koulu –hankkeen kyselyn kautta loppuvuodesta 2023. Tästä toiminnasta ei ole tullut esiin mitään negatiivisia lieveilmiöitä, nuoret ovat käyttäytyneet tiloissa erinomaisesti.

Nuorisotilatoiminnassa kävijämäärät ovat pysyneet hyvällä tasolla loppukevään ja alkuelokuun 2023 osalta. Meidän tila -ohjauspalvelut ovat tauolla kesän aikana noin kuukauden. Nuorisofoorumi on kokoontunut yhden kerran toisen vuosikolmanneksen aikana. Nuorisofoorumi on valmistellut hankintasuunnitelmaa ja nämä konkretisoituvat syksyllä 2023. Nuorisopalvelut ovat olleet mukana organisoimassa nuorten tapahtumia keväällä muun muassa nuorten piknik sekä Viivin konsertti.

Kulttuuripalvelut järjestivät yhteistoiminnassa Järvilakeuden kansalaisopiston sekä Lappajärven 4H:n kanssa ensimmäisen kesälomaviikon taideleirin. Kulttuuripalvelut järjestivät museo sekä näyttelytoimintaa kesän 2023 aikana. Lappajärven kesän 2023 näyttelynä toimivat Lappajärveä 1975–1990 Ville Syrjälän kuvin kotiseutumuseolla sekä Arvid Bromsin maalauksia ja piirustuksia Onnintuvalla. Kotiseutumuseo vierailijoiden määrä heinäkuun aikana oli 300 kävijää. Onnintuvan näyttely keräsi heinäkuun aikana yli 700 kävijää, kävijöistä noin 70 % oli muualta kuin Lappajärveltä. Lappajärven 52. kuvataideleirin aihe oli ”materiaalin kosketus”. Leirillä oli 20 osallistujaa, joka on leirin maksimimäärä. Opettajina leirillä toimivat Elina Försti ja Jamie Ranta. Kulttuuripalvelut järjestivät keväällä erilaisia tapahtumia muun muassa musiikki konsertin Sello ja laulu by Seeli Toivio.

3.2.8 Varhaiskasvatus

Lappajärven varhaiskasvatuksessa ensimmäinen ja toinen kolmannes ovat sujuneet käytännön kannalta suunnitellusti. Varhaiskasvatusta on järjestetty varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ja henkilöstön poissaoloista johtuviin

sijaistarpeisiin on saatu vastattua.

Lappajärven varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on 15.9.2023 tilanteen mukaan 75 lasta, viime vuoden vastaavan ajankohdan asiakasmäärä oli 78. Itämuksulan toiminta päättyi kesäkuussa 2023. Yksittäisten asiakkaiden ja työntekijöiden asiat saatiin järjestettyä mielekkäällä tavalla, eikä muutoksesta ole tullut negatiivista palautetta toiminnan järjestäjälle.

Varhaiskasvatuksen ohjelmistomuutos on käynnissä ja uusi ohjelmisto otetaan käyttöön koko alueella lokakuun aikana. Käyttöönotto pyritään hoitamaan asiakkaiden kannalta mahdollisimman sujuvasti. Talousarvion toteutumisen osalta varhaiskasvatuksen henkilöstökuluja haastavat kesän sijaistarpeet, alle kolmevuotiaiden lasten suuri määrä sekä kesän palkankorotukset ja kertakorvauserät.

Vuoden 2023 haasteet toiminnassa ja taloudessa

Kiristyvässä taloustilanteessa vuoden 2024 talousarvion tekeminen tulee olemaan haasteellista. Edelleen tätä vuotta rasittavat samat taloudelliset haasteet kuin ensimmäiselläkin kolmanneksella. Niiden lisäksi kuluja on tullut ICT-tuesta, kun on tehty opetuksen siirtymisiä ja ohjelmien käyttöönottoja. Järvinetin toimintaan ei olla oltu tyytyväisiä. Samaa ongelmaa korjataan useasti ja usein korjaukset jäävät kesken tai niiden etenemisestä ei saada tietoa. Jokainen Järvinetin käynti kouluilla tai kirjastolla maksaa erikseen. Lukion tiloissa tehtyjen viiltomittaustulosten perusteella pitää suunnitella lukion 1. kerroksen opetustilojen lattioiden remonteja. Länsirannan ryhmiksen tilojen tutkimustulokset eivät aiheuta tässä vaiheessa muita toimenpiteitä kuin ilmaston mittaukset.